

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระบบการบริหารงานกิจการ
สาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน จำนวน 400 คน และกลุ่มผู้บริหารและ
บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 36 คน ทำการศึกษาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2549 –
กันยายน 2550 ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ศึกษานำมาตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ทาง
สถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ

- 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระบบการบริหารงานและกิจการ
สาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) ประเมินผลกระทบของการในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดลำพูน
- 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดลำพูน

ผลการศึกษสามารถสรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ลำพูน จำนวน 36 คน และประชาชน จำนวน 400 คน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.0 มีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี และ อายุระหว่าง 51 -55 ปี เท่ากัน คือ ร้อยละ
22.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 12,001 – 16,000
บาท ร้อยละ 33.3 ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดระหว่าง 15.1 – 20 ปี ร้อยละ 36.1
และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งสมาชิกสภาฯ ร้อยละ 58.4

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.5 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 39.4 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 54.3 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 82.5 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99.0 มีรายได้ระหว่าง 3,001 – 7,000 บาท ร้อยละ 33.5 และประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพเป็นองค์กร/กลุ่ม ร้อยละ 66.8

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระบบการบริหารงาน และกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่า การประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟัง แสดงความต้องการ และความคิดเห็น

ขณะเดียวกันประชาชนส่วนใหญ่ ไม่เคยได้แสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำประชาคมคิดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น การจัดทำโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือวิถีชีวิตของประชาชน เป็นต้น

กระบวนการในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในภาพรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถปฏิบัติงานกิจการสาธารณะได้ในระดับมาก เพราะในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีความพร้อมในด้านครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและพร้อมใช้งาน ในการดำเนินกิจการสาธารณะ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ในการจัดกิจการสาธารณะ และให้บริการประชาชนมากขึ้น ขณะเดียวกันผลจากการกระจายอำนาจ ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีการปรับเปลี่ยน โครงการบริหารงานที่เอื้อต่อการจัดกิจการสาธารณะมากขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับน้อย การจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนไม่สามารถปฏิบัติงานโดยมุ่งบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ อยู่ในระดับน้อย

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนไม่สามารถดำเนินงานการจัดกิจการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการ และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ไม่เอื้อต่อการจัดบริการสาธารณะ การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางมาให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีความชัดเจน ไม่มีงบประมาณ และบุคลากรมาให้พร้อมกับการกิจใหม่ มีผล

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหนึ่ง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร และการจัดกิจการสาธารณะ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า การบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมยังไม่ทั่วถึง ดังจะเห็นได้จาก ประชาชนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าประชาชนไม่เคยมีส่วนร่วม การกำหนดนโยบายต่าง ๆ การจัดสรรงบประมาณประจำปี การทำประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการจัดทำประชาคมติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น การจัดทำโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้การจัดทำแผนงาน โครงการต่าง ๆ ยังถูกกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนอยู่ ดังนั้นเมื่อนำนโยบาย แผนงาน ไปปฏิบัติจึงไม่อาจตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับการศึกษาของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้พบว่ายังอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ขณะเดียวกันในด้านกระบวนการในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน องค์การบริหารส่วนจังหวัดกลับเห็นว่า ตนเองมีความพร้อมในการบริหารงานและการจัดกิจการสาธารณะ เพราะปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและพร้อมใช้งาน มีการนำเอาระบบ

ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมองตนเองว่ามีความพร้อม มีความสามารถที่จะบริหารงาน และจัดกิจการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนยังไม่สามารถทำงานเชิงรุกได้ เน้นแต่การปฏิบัติตั้งรับ จึงมีผลให้การจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งประชาชนเอง ก็เห็นว่า การจัดกิจการสาธารณะไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้เท่าที่ควร เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุดิศรา เกิดทอง (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความมีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า การให้บริการสาธารณะของเทศบาล การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ความขาดแคลนบุคลากร ความโปร่งใส ความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้บริหาร นอกจากนี้ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้การจัดให้บริการสาธารณะของเทศบาลไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าทั้งเทศบาลจะให้ความสำคัญกับบริการสาธารณะในระดับมากก็ตาม

จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวพิจารณาและให้ความเห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จาริต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนทำงานมากขึ้น การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางมาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีผลต่อการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะเป็นอย่างมาก เพราะส่วนกลางโอนแต่งงานมาให้ แต่ไม่โอนเงิน และบุคลากรมาด้วย มีผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเตรียมความพร้อมต่อภารกิจใหม่ที่ได้รับไม่ทัน อีกทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีประสบการณ์ในภารกิจใหม่มาก่อน ถึงแม้ว่าส่วนกลางจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่บุคลากรจากส่วนกลางมาให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ อบรม และสอนงานใหม่ให้ แต่ก็ไม่มี

นอกจากนี้ ผู้บริหาร ซึ่งเป็นสายนักการเมือง ก็มีผลต่อการบริหาร และจัดกิจกรรม สาธารณะให้แก่ประชาชน ช่วงก่อนที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่ง ได้หาเสียง และให้คำมั่นสัญญา กับประชาชนว่าจะสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน แต่เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานจริง กลับไม่ทำตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ขณะที่ประชาชนยังคาดหวังจะได้รับบริการสาธารณะ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งในการจัดบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ มีเงิน งบประมาณจำนวนเข้ามาเกี่ยวข้อง มีผลให้กลุ่มนักการเมือง เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มและพรรคพวก ของตนเองในการได้รับสัมปทานจัดบริการสาธารณะ อีกทั้งการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ต่าง ๆ ไม่มีความโปร่งใส แทนที่จะได้อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ กลับได้ของด้อย คุณภาพ

ถึงแม้ว่า ผลของการกระจายอำนาจ ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานเอื้อต่อศักยภาพของท้องถิ่น สามารถปฏิบัติได้เร็วขึ้น มีอำนาจใน การตัดสินใจในการบริหารงาน และจัดกิจกรรมสาธารณะได้มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังคงต้องเผชิญกับปัญหาในด้านต่าง ๆ อยู่ อาทิ องค์การบริหารส่วน จังหวัดถูกทำให้อ่อนแอ เนื่องจากถูกรวบงาจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการรวมศูนย์ อำนาจสู่ส่วนกลาง เป็นการลดอำนาจของชุมชนและท้องถิ่นไปโดยปริยาย องค์การบริหารส่วน จังหวัดมีแต่หน้าที่แต่ไม่มีอำนาจที่แท้จริงในหลาย ๆ ด้าน เช่น การกำหนดนโยบาย การบริหาร จัดการ การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง การจราจร เป็นต้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มี อิสระในเรื่องการเงินการคลัง ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจัดเก็บและการจัดสรรภาษีเงินได้ของ ตนเอง และประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมและไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนยังมองว่า การจัดบริการสาธารณะ เป็นหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นประชาชนจึงนิ่งเฉย รอแต่จะ รับบริการจากภาครัฐอย่างเดียว ดังนั้นจึงมีผลให้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประชาชนประสบยังมีความต่อเนื่อง และไม่สามารถกำจัดให้หมดได้

โดยสรุป การบริหารงาน และการจัดกิจกรรมสาธารณะใดก็ตามต้องให้ประชาชนผู้มีส่วน ได้เสียได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและแสวงหาทางเลือกในการบริหารงาน และการจัดกิจกรรม สาธารณะนั้นทุกชั้นตอน และต่อเนื่อง

ในกรณีที่การบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะนั้นอาจส่งผลกระทบต่อประชาชน หรือ เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน จะต้องจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์และ ได้รับความยินยอมของประชาชนในพื้นที่ก่อน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และการจัด กิจการสาธารณะในที่นี้ หมายรวมถึง การร่วมวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การออก กฎหมาย การตัดสินใจทางการเมือง กำหนดนโยบายและการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับประชาชน ในกระบวนการนี้ ควรให้ภาคประชาชนเป็นกลไกอิสระที่ทำหน้าที่ในการ กลั่นกรอง ตรวจสอบ วิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน ในขณะเดียวกัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะหรือ การบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูล ข่าวสารในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะเรื่องนั้นๆ ตลอดจนให้ การสนับสนุนด้านงบประมาณในการมีส่วนร่วมทางการของประชาชนในการกำหนดนโยบาย สาธารณะหรือการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ศิริพงษ์ เศรษฐสุนทิ (2543) ที่ได้เสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย สาธารณะในระดับท้องถิ่น ไว้ว่า กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น ประชาชนและกลุ่มผู้นำน้ำที่จะต้องร่วมกันทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย โดยที่กลุ่มผู้ทำหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายจะเป็นผู้คิดและเสนอทางเลือกให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ การเข้าไปมีส่วน ร่วมของประชาชนจะกระทำโดยผ่านตัวแทนที่เป็นกรรมการหมู่บ้านซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวม ผลประโยชน์หรือความต้องการของประชาชนเข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการ บริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่ รวดเร็วขึ้น
2. หน่วยงานส่วนกลาง ควรให้การสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจใหม่ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง จนกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเรียนรู้ ด้วยความสามารถของตนเองได้ เมื่อถึงเวลานั้นส่วนกลางจะต้องทำหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยง สนับสนุน ส่งเสริมเท่านั้น และมอบอำนาจในการสั่งการ การตัดสินใจให้แก่องค์การบริหารส่วน จังหวัดอย่างเต็มที่ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

3. หน่วยงานส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณมาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
4. การจะถ่ายโอนภารกิจใด ๆ มาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานที่จะได้รับถ่ายโอนควรที่จะทำความเข้าใจร่วมกันก่อนว่าจะรับหรือไม่รับ และร่วมกันกำหนดแนวทาง เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับภารกิจใหม่ร่วมกัน
5. ปัญหาการถูกแทรกแซงทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย หน่วยงานส่วนกลางควรตระหนัก และเร่งดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน โดยการสร้างจิตสำนึก ออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ชัดเจนในการเอาผิดกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะให้แก่ประชาชน
6. การบริหาร และการจัดกิจการสาธารณะ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศวัย ทุกกลุ่ม องค์กรเข้ามามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการ และร่วมตัดสินใจเลือกบริการที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างเต็มที่
7. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดควรเปลี่ยนระบบการทำงานให้เป็นแบบเชิงรุกมากขึ้น เพื่อที่จะได้รับรู้ถึงปัญหา และความต้องการของประชาชนที่แท้จริง เพื่อนำความต้องการ และปัญหาดังกล่าวมากำหนดเป็นแนวทางการบริหารงาน และการจัดกิจการสาธารณะ